

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/166/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

12/2018. (I. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ törvényes képviseletében a hozzátartozója 2017. április 20-án előterjesztett **panaszát** a 2018. január 25-én megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a N. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos törvényes képviselője a panaszossal szemben 2017. április 10-én a házkapuban, szemtanúk jelenlétében történt rendőri intézkedés (elszámoltatás, felvételtételezés) és annak megalázó módja miatt 2017. április 20-án, elektronikus úton terjesztette elő a panaszt, amit 2017. május 7. napján megerősített és kiegészített.

I.

1) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint 2017. április 10-én délután a N. Rendőrkapitányság K. Rendőrőrsének állományába tartozó rendőrök jelentek meg a családi háznál,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

ahol a (szellemi képességei miatt) korlátozottan cselekvőképes panaszos és a törvényes képviselője is lakik. A törvényes képviselő ekkor a munkahelyén dolgozott.

A rendőrök csengetésére az egyedül otthon tartózkodó panaszos ment kaput nyitni. A rendőrök arra utasították, hogy különféle ruhaneműt hozza ki a lakásból és vegye fel azokat, miközben fényképfelvételeket készítettek róla. Az elszámoltatást a rendőrök az utcai kapunál végezték.

A rendőri intézkedésnek a szomszédban lakó személy közbelépése vetett véget, aki közölte a rendőrökkel, hogy telefonon értesíteni fogja a panaszos gondnokát a történetekről. Ezt követően a rendőrök eltávoztak.

A panaszos családjának háza egy forgalmas út mellett található, azzal szemben van a helyi általános iskola, ezért a panaszosra nézve megalázó intézkedésnek számos szemtanúja lehetett. A törvényes képviselő szerint ezek a körülmények korábban soha nem tapasztalt pszichés traumát idéztek elő a panaszosnál.

A panaszos törvényes képviselője a rendőrség eljárását azért sérelmezi, mert a panaszos nem adott okot arra, és úgy gondolja, hogy az a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozásával és a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) bizonyítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseivel [a Be. 77. §-ának (2) bekezdésében foglaltakkal] is ellentétes volt. Álláspontja szerint továbbá a felvételt készítés is jogszerűtlen volt.

2) A törvényes képviselő továbbította a Testületnek a gyámhivatal 2005-ben hozott határozatát, amellyel a korlátozottan cselekvőképes panaszos részére a testvérét általános jelleggel gondnokul rendelte ki.

II.

A panaszos törvényes képviselője megadta a panaszos nagynénjének elérhetőségét, akivel a Testület munkatársa felvette a kapcsolatot.

A tanú úgy nyilatkozott, hogy a panaszolt rendőri intézkedés időpontjában rajta kívül más nem tartózkodott az utcán, ő is csak azért volt ott, mert amikor kikísérte fiát, akkor látta meg, hogy a rendőrök a panaszossal szemben intézkednek. Elmondta továbbá azt is, ő úgy látta: a rendőrök telefonnal fényképeket készítettek a panaszosról.

III.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A panaszossal szemben 2017. április 10-én a K. Rendőrőrs állományába tartozó rendőrök intézkedtek: egy r. főtörzsőrmester körzeti megbízott, és egy c. r. főtörzsőrmester mb. körzeti megbízott. Jelen volt továbbá egy rendőr hallgató is az intézkedésnél.

2) Az intézkedő rendőrök a rendőri intézkedés napján nem készítettek jelentést, azonban utólag – mivel a panaszos törvényes képviselője a rendőrségen is előterjesztette a panaszt – a c. r. törzsőrmester jelentést tett, ami az alábbi információkat tartalmazza.

A körzeti megbízott jelentésében előadta, hogy 2017. április 10-én, szolgálata teljesítése során megjelent a beadványban megjelölt háznál, mivel az ott lakó panaszos elszámoltatása vált szükségessé.

A megyei rendőr-főkapitányság büntetőeljárást folytat egy, a településen elkövetett bűncselekmény miatt. A büntetőeljárás kapcsán az ismeretlen elkövető kilétének megállapítása céljából a nyomozó hatóság elvégezte az általa beszerzett kamerafelvételek elemzését. Annak során került látókörbe a panaszos, akit az egyik felvételen való szereplése miatt indokolt volt meghallgatni, szükségessé vált a nyilatkoztatása.

A rendőrök az otthonában megtalálták és intézkedés alá vonták a panaszost, aki körözési rendszerben nem szerepelt. Adatait RK lapon rögzítették.

A rendőrök a panaszost szokásai felől kérdezték, aki elmondta, hogy csak sétálni és futballmeccsre szokott járni a településen. Arra a kérdésre, hogy a kamerafelvétel szerinti időpontban hova ment, mit csinált, nem tudott válaszolni, csak azt mondta, hogy „itt van a kutya mögöttem, az udvaron”. A panaszos nem emlékezett, illetve kissé zavartan, nem a rendőr kérdésre válaszolt. Ezt követően – mivel a korábbi felvételen és az intézkedés során hasonló ruházatban volt – a rendőr kérésére bemutatta két másik lábbelijét és egy mellényét.

Az intézkedést – amelynek során a panaszos teljesen együttműködő magatartást tanúsított – a lakóház bejárati kiskapujánál foganatosították, közterületen. Annak során odament a rendőrökhöz egy idősebb asszony, aki azt szeretne volna megtudni, hogy mit csinálnak. A c. r. törzsőrmester nem tájékoztatta őt a megjelenésünk okáról. A nő ezek után még egy alkalommal érdeklődött, és akkor közölte, hogy ő a panaszos szomszédja és nagynénje, és a rendőrök hagyják békén a panaszost, mivel nem csinált semmit, és egy pszichés beteg ember. Ezt követően a nő önként távozott a helyszínről, nem igazoltatták, mivel az intézkedést nem zavarta, és kérdésfeltevése után távozott a lakóházába.

A rendőrök ezt követően a panaszossal szembeni intézkedést befejezték, a c. r. törzsőrmester arról tájékoztatta a K. Rendőrség r. zászlós nyomozóját.

A jelentés szerint az intézkedés során a panaszos nem volt összefüggésbe hozható a bűncselekmény elkövetésével, nem merült fel gyanú arra nézve, hogy ő követte azt el, továbbá érdemleges információ tőle nem volt várható.

„Mivel a fenti napon a fenti bűncselekmény elkövetőjének kiléte megállapítást nyert, valamint [a panaszos] releváns információval nem szolgált, ezért az intézkedésről jelentés készítése szükségtelenné vált, így arra nem került sor.”

3) Az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentést készítettek, amelyben úgy nyilatkoztak, hogy a panaszossal szembeni intézkedés során az intézkedésről, és a panaszosról fényképfelvételek nem készültek.

Az intézkedés során a c. r. főörzsőrmester használta az engedéllyel magánál tartott mobiltelefonját, amire kimentették a beszerzett kamerafelvétel rögzített képeit. Azok segítségével a panaszos által a helyszínen bemutatott ruházatát összehasonlították a készüléken lévő képeken látható ruházattal. Külső szemlélődő ezért azt hihette, hogy telefonkészülékkel fénykép készül.

Az intézkedés alá vont panaszos láthatóan beszédhibás volt, azonban azt nem lehetett megállapítani, hogy bármilyen szellemi fogyatékosága lenne; az intézkedés során együttműködő volt, és készségesen bemutatta a rendőrök által kért ruházatát.

Az intézkedés során odament a szomszéd lakóházból a rendőrökhöz egy idős hölgy, aki nem mutatkozott be, csak annyit kérdezett, hogy mit akarnak a panaszostól. A rendőrök közölték, hogy az intézkedéssel kapcsolatban nem adhatnak ki információkat. Ezt követően közölte a hölgy, hogy ő a panaszos nagynénje, és hogy a panaszos fogyatékkal él, valamint hogy gyámság alatt áll. Közölte továbbá, hogy megy és értesíti a gyámját, majd elment.

Ezt követően – mivel a megkezdett intézkedés a célját elérte, ezért befejezésre került – a rendőrök a helyszínről távoztak, illetve azt jelentették a r. zászlós forrónyomos nyomozónak, aki közölte, hogy a bűncselekmény elkövetőjét közben felderítették, ezért a panaszossal szembeni intézkedésről RK lap készült.

4) A panaszos törvényes képviselője a rendőri intézkedés miatt a rendőrségen is előterjesztette a panaszt, ami miatt a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban Ket.) rendelkezései szerint eljárás indult (utóbb a rendőrség a panaszeljárást a Ket. 32. §-ának (1) és (7) bekezdése, valamint az Rtv. 93. §-ának (3) bekezdése alapján felfüggesztette).

A panaszos nagynénjét a K. Rendőrőrsön tanúként hallgatták meg a rendőrségen indult panaszeljárás során. A tanú elmondta, hogy az intézkedő két rendőrt nem ismerte, korábban nem találkozott velük.

A meghallgatási jegyzőkönyv szerint 2017. április 10-én 14 óra 45 perc és 15 óra körüli időben a tanú otthon volt, és amikor kikísérte az őt meglátogató fiát, látta, hogy a nem sokkal mellettük lakó panaszossal – akit a tanú csak „Öcsikének” nevez – beszélnek a rendőrök. A rendőrök közül volt egy nagy, magas 2 méteres, egy kisebb és egy hölgy is, akinek egy kicsit másabb volt a ruhája, zöld mellény volt rajta. A tanú látta, hogy valami ruhát vitt ki a panaszos és megmutatja a rendőröknek. A tanú ezt nem tudta mire vélni, már csak azért sem, mert a panaszos gyermekkor óta pszichés beteg, így korlátozottan cselekvőképes, testvére a gyámja.

Akkor a tanú odament a rendőrökhöz és kérdőre vonta őket, hogy mit akarnak. A magasabbik rendőr azt mondta, hogy neki ahhoz nincs köze, menjen onnan, ne zavarja őket. A tanú meglepődött ezen, és közölte, hogy ő a panaszos nagynénje, a panaszos pedig beteg, „mégis mit akarnak tőle”. A „kisebbik” rendőr kérdezte is, hogy dolgozik-e a panaszos a Startnál, amire közölte, hogy nem. Nem mondták meg a rendőrök, miért beszélnek „Öcsikével”, azt mondta a rendőr, hogy azt nem mondhatják meg. Közben a panaszos több ruhadarabot is kihozott a házból és bemutatta a rendőröknek, a tanú úgy látta, hogy azokat lefényképezték. Egy sapkát hoztak ki vele utoljára. Mindez az panaszos házában történt. A tanú mondta a rendőröknek, hogy ha akarnak valamit, kihallgatni a panaszost, akkor van gyámja és elmegy telefonálni neki. A tanú bement a házába és telefonált a panaszos testvéreinek, majd kiment, de addigra a rendőrök már elmentek. Látta, hogy nagyon megijedt a panaszos, remegett a szája.

A tanú hallotta a panaszos és a rendőrök közötti beszélgetést, és elmondta, hogy normális hangnemben beszéltek vele, de „Öcsike a légynek sem árt, ő olyan, mint egy gyerek, megijedt nagyon”. A panaszos előtte sosem találkozott rendőrrel. A tanúval viszont, főleg a „magasabb” rendőr, durvábban beszélt.

Kérdésre a tanú közölte, látta, hogy a rendőrök intézkedésben vannak, de nem értette, mit akarnak a panaszostól. A „magasabb” rendőr azt mondta, hogy a tanúnak nincs köze ahhoz, mit akarnak tőle, ne zavarja, mert el is küldheti. A tanú akkor megmondta neki, hogy ki ő és miért ment oda, és hogy hívja a gyámot.

5) A N. Rendőrkapitányság r. alezredes vezetőjének tájékoztató levele az Állásfoglalás III. rész 1)-4) pontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

a) A panaszossal szembeni intézkedést a rendőrök 2017. április 10-én 14 óra 50 perc körül kezdeményezték. Annak végrehajtása az Rtv. 29. §-án alapult, indoka pedig az volt, hogy 2017. április 9-én a rendőrség tudomására jutott, hogy Ny. községben emberölés történt. Annak kapcsán a megyei rendőr-főkapitányság büntetőeljárást folytat.

A bűnügyben előzőekben lefoglalt kamerafelvételek elemzése során a nyomozó hatóság látóterébe került egy ismeretlen személy, akinek adatait meg kellett megállapítani, hogy későbbiekben a kihallgatását foganatosítani tudják, mint esetleges észlelő tanút. A felvétel alapján végzett adatgyűjtések során megállapították a felvételen szereplő személyét, aki a panaszos volt.

Az intézkedésre a panaszos lakóháza előtt került sor, mivel az Rtv. 39. §-ában meghatározott magánlakásban intézkedés feltételei nem álltak fenn vele szemben, így az igazoltatást és a vele szemben folytatott intézkedést a lakóház kapujában végezték el.

A panaszos az igazoltatás során készséges volt, a rendőr kérését megértette, a felé intézett és a Be. 178. §-a alapján, a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenységének foganatosítása során feltett kérdésekre kielégítően válaszolt, de tisztázni kellett, hogy valóban ő látható-e a lementett kamerafelvételen.

Az intézkedés során a c. r. főtörzsőrmester szolgálati mobiltelefonjára mentett, az ügy kapcsán releváns kamerafelvételek által rögzített képeit összehasonlították a panaszos által kihozott ruhaneműkkel, annak érdekében, hogy a nyomozó hatóság korábbi feltételezéseit alátámasszák, vagy megcáfolják. Az intézkedés során a panaszos nem közölte, hogy ő gondnokság alatt áll.

Időközben a szomszédban lakó hozzátartozója érkezett a helyszínre és kérdőre vonta az intézkedő rendőröket, hogy mit akarnak a panaszostól. A hölgy nem mutatkozott be és nem mondta, hogy milyen kapcsolatban áll az intézkedés alatt álló személlyel, így az igazoltatást foganatosító r. főtörzsőrmester tájékoztatta, hogy arról nem adhat felvilágosítást, és megkérte, hagyja el a rendőri intézkedés helyszínét.

Mindezeket követően tájékoztatta a hozzátartozó az intézkedő rendőröket arról a tényről, hogy a panaszos korlátozottan cselekvőképes és gondnokság alatt áll, bár erről okirati bizonyítékot bemutatni nem tudott. Ezek után közölte, hogy értesíti a gondnokot, mert a panaszost még csak meg sem hallgathatják nélküle.

Tekintettel arra, hogy mire a hozzátartozó megérkezett, az intézkedés a célját elérte – a panaszos igazolta magát, adatait megállapították, a feltett kérdésekre válaszolt, valószínűsíthető, hogy ő látható a büntetőeljárás során lefoglalt kamerafelvételen – ezért az intézkedést befejezték, majd a helyszínről távoztak a rendőrök.

A fentieket követően – mivel időközben a bűncselekmény elkövetőjét beazonosították és elfogták – a panaszos igazoltatásáról RK lapot állítottak ki. További intézkedést nem fogantatosítottak vele szemben.

b) A Testület azon kérdésére, hogy milyen indokkal és céllal keresték fel a panaszost a törvényes képviselője távollétében, a r. alezredes azt a választ adta, hogy a fentebb megjelölt indokkal keresték fel a panaszost, akinek csak a neve és feltételezett lakcíme volt az intézkedő rendőrök birtokában. Az intézkedés kezdetén nem állt rendelkezésre olyan információ, miszerint a 45 éves panaszosnak gyámja, gondnoka, törvényes képviselője lenne, valamint ezen tény az intézkedés alá vont személy sem jelezte a rendőrök felé.

c) A rendőrök a ruhaneműk kihordására azért kérték meg a panaszost, mert a kamerafelvétel képein más ruházatot viselt a panaszos, és ellenőrizni kívánták, hogy van-e ilyen ruhája, aki készségesen bemutatta a kért ruhadarabokat, amiket a rendőrök összevetettek a rendelkezésükre álló fényképfelvételekkel.

d) Fényképfelvétel az intézkedés során nem készült, azonban külső szemlélő számára lehetett megtévesztő, hogy a feltartott mobiltelefonnal fénykép készül a bemutatott ruhákról. Az intézkedő rendőrök a ruhadarabokat nem felvetették a panaszossal, csak azok bemutatását kérték tőle.

e) Az intézkedés helyszíne megválasztását az indokolta, hogy az Rtv. 39. §-ának (intézkedés magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen) egyik pontja sem állt fent az intézkedés kapcsán, így az igazoltatást és az intézkedés lefolytatását a lakóház kapujában végezték, mivel a panaszos nem invitálta be a rendőröket az ingatlan területére.

f) Az intézkedő rendőrök által készített elsődleges jelentés és a kiegészítő jelentés alapján egy észlelője volt az intézkedésnek: a hozzátartozó, aki az intézkedés során a rendőröket kérdőre vonta.

g) A rendőrök ott tartózkodásának nem a hozzátartozó közbelépése vetett véget, az intézkedést azért fejezték be, mert az a célját elérte, és további eljárási cselekmények lefolytatására nem volt szükség.

IV.

A panaszos törvényes képviselője sérelmezte azt, hogy az ő távollétében történt meg a korlátozottan cselekvőképes panaszos elszámoltatása.

A Testület a panasz ezen része tekintetében felhívja a figyelmet az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésére, amelynek értelmében az, akinek az Rtv. IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést fogantatosító rendőri szervhez vagy

- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
- ba) az országos rendőrfőkapitány,
- bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
- bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A panaszolt rendőri intézkedés alapja egy – egy kis településen történt súlyos, élet elleni bűncselekmény miatt indult – büntetőeljárásban a bűnügyi hatóság tudomására jutott információk ellenőrzése volt. A rendőrök a Be. 178. §-a alapján jártak el. A megjelölt törvényhely a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenységét szabályozza: a büntetőeljárás megindítása után annak megállapítására, hogy vannak-e bizonyítási eszközök, és ezek hol találhatóak, adatszerzést végezhet, ennek során igénybe veheti a bűnüldöző szervek külön törvényben meghatározott bűnüldözési adatkezelési adatbázisait, a megkeresésre (71. §) vonatkozó szabályok szerint bárkitől okiratok és adatok rendelkezésre bocsátását, valamint felvilágosítás adását, a feljelentő vagy a sértett állami, helyi önkormányzati szerv, köztestület, gazdálkodó szervezet, alapítvány, közalapítvány vagy egyesület vezetőjétől, illetőleg a vizsgálatra jogosult szervtől vizsgálat tartását és a kár megállapítását kérheti, a bűncselekmény helyszínét megtekintheti, szaktanácsadót vehet igénybe, és a megszerzett adatokat ellenőrizheti. A nyomozó hatóság az adatszerzés során fénykép vagy más adathordozón rögzített kép bemutatásával személyt vagy tárgyat kiválasztathat, illetőleg a bemutatott személyről vagy tárgyról felvilágosítást kérhet. A nyomozó hatóságnak az a tagja, aki az adatszerzést végezte, erről jelentést készít. Ha az ügyész a nyomozó hatóság adatszerző tevékenységének eredményét bizonyítékként kívánja felhasználni, az arról készített jelentést csatolja a nyomozás irataihoz. A nyomozó hatóság adatszerző tevékenységéről készített jelentés a nyomozás irataihoz történő csatolást követően az okiratra (116. §) vonatkozó szabályok szerint használható fel bizonyítékként. [Be. 178. § (1), (3) és (4) bekezdés]

Amennyiben a panaszos, illetve a törvényes képviselőjét ellátó személy a rendőrség mint nyomozó hatóság nyomozati cselekményét – jelen esetben az egyéb adatszerző tevékenységét, illetve azt, hogy a panaszost önállóan nem lehetett elszámoltatni – kifogásolja, akkor a Be. 196. §-a alapján jogosult panasszal élni.

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület – hatáskörének hiányában – nem vizsgálhatta felül a panaszos törvényes képviselőjének fentebb említett sérelmét.

V.

A panaszos törvényes képviselője továbbá sérelmezte azt, hogy a panaszossal szemben a rendőrök az utcán (a kapuban) intézkedtek úgy, hogy annak szemtanúi lehettek, továbbá fényképeket is készítettek a panaszosról.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve a VI. cikke szerinti személyes adatok védelméhez való jogát, valamint az Alaptörvény XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

- 1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadvány nem tartalmazott ezzel összefüggésben információt, azonban a rendőrségtől kapott tájékoztatás szerint folyamatban levő büntetőeljárás során a nyomozó hatóság tudomására jutott információt kellett ellenőrizni, így jutott a panaszos a rendőrség látókörébe.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak.

Tekintettel arra, hogy a panaszos által lakott kis településen a panaszolt rendőri intézkedést megelőzően élet elleni bűncselekmény történt, ami miatt büntetőeljárás indult, és az annak során beszerzett információkat a bűnügyi hatóságnak ellenőriznie kellett, **a Testület megítélése szerint a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett a rendőrségnek. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

A Testület ugyanakkor megjegyzi ismételten, hogy abban a kérdésben nem foglal állást, hogy a korlátozottan cselekvőképes panaszossal szemben fogatosított büntetőeljárás cselekményt a rendőrök jogszerűen fogatosították-e, tekintettel arra, hogy az hatáskörén kívül esik.

2) A panaszbeadvány azon része tekintetében, hogy a panaszossal szemben az utcán intézkedtek a rendőrök, úgy, hogy mások is láthatták azt, a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszoson és a rendőrökön kívül csak a panaszos hozzátartozója volt az utcán. A hozzátartozó a Testület kérdésére megerősítette a rendőrség állítását: a panaszoson és a rendőrökön kívül csak ő volt az utcán.

Az Rtv. 39. §-a rendelkezik a magánlakásban intézkedésről. Eszerint – az Rtv.-ben felsorolt kivételektől eltekintve – a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be.

Az Rtv. 15. §-a rögzíti a rendőri intézkedések során az arányosság követelményét. Eszerint: a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, illetve több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Jelen esetben nem álltak fenn a magánlakásban intézkedés feltételei, továbbá – a rendőrség tájékoztatása szerint – a panaszos nem hívta be a rendőröket az ingatlanon belülré. A Testület megállapítása szerint a panaszosra nézve kisebb hátránnyal járó intézkedés volt az, hogy vele szemben az utcai kapuban intézkedtek, nem pedig magánlakásban [Az Rtv. 97. §-ának (1) bekezdés c) pontja szerint magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.]

A Testület továbbá a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy foglalt állást, hogy a rendőrök azzal, hogy az utcai kapuban foganatosítottak eljárási cselekményt, nem okoztak panaszosnak aránytalan joghátrányt. **A panaszos elszámoltatása a helyszínen nem sértette az emberi méltósághoz való alapvető jogát.**

3) A panaszbeadvány szerint a panaszosról a rendőrök fényképfelvételeket készítettek. A tanú a Testület kérdésére a panasz ezen része tekintetében úgy nyilatkozott, hogy úgy látta, a rendőrök fényképezték a panaszost.

A rendőrség egyöntetűen úgy nyilatkozott, hogy nem történt felvételt készítés a panaszosról. Az intézkedő rendőrök egyike az engedéllyel magánál tartott mobiltelefonjában ellenőrizte a készülékre mentett felvételeket a panaszos által a helyszínen bemutatott ruházatával, külső szemlélődő ezért azt hihette, hogy telefonkészülékkel fénykép készül.

Az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése biztosítja a rendőrség számára azt a lehetőséget, hogy a célhoz kötöttség elvét tiszteletben tartva felvételt készítsen „a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről”. A hivatkozott törvényhely (6) bekezdése ad eligazítást abban a kérdésben, hogy mely törvényes célokra használhatóak fel a rendőrségi felvételek: az csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel.

A felvételek készítése során ezen célokra, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 4. §-ában foglalt célhoz kötöttség – alkalmasság, feltétlen szükségesség, arányosság – elvére figyelemmel kell eljárni. Ez következik az Rtv. 11. § (1) bekezdéséből is, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a

törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A felvét elkészítés, mint rendőri intézkedés kapcsán érvényesül ezen túlmenően a fentebb említett, az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelménye.

A Testület a rendelkezésére álló, és egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszosról valóban készült-e felvétel, ezért a személyes adatok védelméhez való jogának sérelme nem állapítható meg.

VI.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek – a közrend védelme érdekében – intézkedési kötelezettségük keletkezett. A Testület megállapítása szerint a helyszín megválasztása a panaszos vonatkozásában végzett egyéb adatszerző tevékenységhez nem sértette az emberi méltósághoz való alapvető jogát. Az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján a Testület ugyanakkor nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy készítettek-e felvételt a rendőrök, ezért a személyes adatok védelméhez való jogának sérelme nem állapítható meg.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. január 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag